

Vänsterpress om Grekland – mars-april 2015

Artiklarna nedan handlar om de problem som den grekiska regeringen, dominerad av vänsterpartiet *Syriza*, har att brottas med under påtryckningar från ”trojkan” (dvs EU-kommissionen, Europeiska Centralbanken och IMF).

Artiklarna från resp. tidning är inbördes ordnade i tidsordning, där de äldsta kommer först.

För tidigare artikelsamlingar om Grekland efter valet i januari i år, se [Vänsterpress om Grekland i början av februari 2015](#), [Vänsterpress om Grekland i slutet av februari 2015](#) och [Vänsterpress om Grekland i början av mars 2015](#).

För andra aspekter om Grekland, såsom den tidigare historien (inklusive inbördeskriget efter andra världskriget), se [texter om Grekland](#).

MF 24/4 2015

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Anarkister ockuperade Syrizas huvudkontor</i>	1
Avanti	1
<i>Grekland: Beslutets ögonblick</i>	1
Flamman	9
<i>Grexit nödvändigt för Syrizas krav</i>	9
<i>Grekland måste långsamt backa ut ur eurosamarbetet</i>	11
Internationalen	12
<i>Regeringens linje kritiseras från Syrizas vänster</i>	12
<i>En milstolpe i Greklands kamp mot skulden</i>	13
<i>Greklandsdebatt: Internationalen förringar Eurons betydelse</i>	15
Offensiv	17
<i>Grekland: Hur kan Trojkan besegras?</i>	17
Proletären	20
<i>Stålarbetarnas kamp fortsätter – Arbetarledare om strejkens betydelse</i>	20

Arbetaren

Anarkister ockuperade Syrizas huvudkontor

Arbetaren 8/3 2015

Anarkister ockuperade det grekiska regeringspartiet Syrizas huvudkontor i Aten. Ockupationen skedde i protest mot de ny hårda specialfängelser som infördes för politiska brott i somras.

Lokalerna ockuperades på söndagseftermiddagen och banderoller hängdes ut från fönster och balkonger. Ockupanterna krävde att regeringen gör allvar av löftena att avskaffa de så kallade typ C-fängelserna, där fångar som anses farliga för samhället sitter under hårdare villkor än andra, och som drivs av polisen istället för av fängelsemyndigheterna.

Sedan två veckor hungerstrejkar 12 fångar, i vad som bara är den senaste av en rad hungerstrejkar sedan beslut togs om typ C-fängelserna i juli förra året.

Vid midnatt lämnade anarkisterna Syrizas huvudkontor. De skriver i ett uttalande att de förutom avskaffande av typ C-fängelserna bland annat kräver avskaffande av flera lagar som rör kriminella organisationer och terrororganisationer, samt lagen mot all form av maskering i samband med demonstrationer.

Avanti

Grekland: Beslutets ögonblick

Alan Woods

Avanti 9/3 2015

”Du måste härska och vinna, eller tjäna och förlora, lida eller triumfera, vara hammaren eller stödet.” (Goethe)

Ekot av Versailles

Jag läste nyligen John Maynard Keynes memoarer, den berömde engelska ekonom som deltog i de förhandlingar i Versailles som följde på Tysklands nederlag under första världskriget. Parallellerna med de nuvarande förhandlingarna om den grekiska skuldskrisen är mycket slående. Den enda skillnaden är att då var Tyskland offret, men är nu förtryckaren.

År 1919 var Tyskland förstört. Landets industrier var förlamade och handeln strypt av det embargo som segrarna infört. Tyska kvinnor och barn svält. Likväl insisterade de allierade, i synnerhet Frankrike, på att åsamka ett desperat land ytterligare lidande, och pressade landet obarmhärtigt för att de skulle erhålla skadestånd för reparationerna efter kriget.

Keynes, som var mer framsynt än de flesta medlemmar av sin klass, protesterade mot detta vansinne. Han påpekade vad som var uppenbart, nämligen att det var omöjligt för Tyskland att betala sina skulder, och att genom att trycka det mot väggen, drev segrarna landet i riktning mot bolsjevismen. Han varnade för att om inte bördan på Tysklands lyftes ”är Europas industriella framtid svart och utsikterna för revolution väldigt goda.”

Allt detta visade sig senare stämma, men på den tiden var det ingen som ägnade särskilt mycket uppmärksamhet åt dessa varningar. Till slut bröts förhandlingarna mellan Frankrike, Tyskland och Storbritannien, Tysklands skuldberg fortsatte att växa och reparationer upphörde helt, vilket ledde till den franska ockupationen av Ruhr-området och en revolutionär situation i Tyskland 1923.

Nu upprepar sig historien. Efter sex år av åtstramningar orsakad av euroområdet, under Tysklands kontroll, har den grekiska ekonomin ödelagts lika mycket som om det hade lidit ett katastrofalt nederlag i krig. Grekland har pressats ned i en djup svacka och förlorat åtminstone 25 procent av sin BNP med massarbetslöshet och en fruktansvärd utarmning och lidande, vars like inte skådats sedan det andra världskriget.

Pratet om början på en återhämtning är ett mycket dåligt skämt. De senaste siffrorna visar att skatteintäkterna har minskat, medan Greklands skulder har ökat till en ohållbar nivå. Den ackumulerade skulden, vilken för sex år sedan, före åtstramningarna, var 125 procent av BNP, uppgår nu till på 175 procent. Det är fullständigt uppenbart att detta aldrig kommer att kunna betalas. Ändå pressar Berlin och Bryssel på för ännu större nedskärningar. Åtstramningspolitiken driver Grekland till avgrundens rand.

Den nya grekiska premiärministern Alexis Tsipras och finansminister Yanis Varoufakis flög till Paris, London, Bryssel, Berlin och Rom i jakt på en kompromiss. Men det fanns inga kompromisser att hitta. Tysklands finansminister Wolfgang Schäuble, den mest oförsonliga motståndaren till en omförhandling av Greklands villkor för en bailout, kommenterade med karakteristisk syrlighet: "Att sitta i regering är som en dejt med verkligheten, och verkligheten är ofta inte lika trevlig som en dröm." Om ledarna för Syriza drömde, fick de ett mycket abruptt uppvaknande. De fick höra i mycket klara ordalag: Betala era skulder! Betala dem i sin helhet, och betala dem i tid!

Precis som den franska härskarklassen 1919, betar sig den tyska borgerligheten som giriga och omätliga ockrare, fast beslutna att krama ur sina offer till sista blodsdroppen. De använder en kombination av att hota och att erbjuda så kallade bail-outs, där priset är brutala åtstramningar. Detta är likvärdigt med de brutala krigsskadestånd som ålades Tyskland själv av de allierade efter första världskriget. År 1919 sade Keynes att den franska premiärministern Clemenceaus filosofi ("torr i själen och tom av hopp") "inte hade något utrymme för 'sentimentalitet'..." Dessa ord gäller lika väl för stenansiktet Wolfgang Schäuble.

Skrotandet av den grekiska demokratin

När de borgerliga kommentatorerna klagar på att demokratin är hotad i Grekland, menar de att den borgerliga demokratin är hotad, att det kapitalistiska systemet är hotat. Och det är helt sant. Det verkliga hotet mot demokratin kommer dock från bankirer och kapitalister både inom och utanför landets gränser.

EU pådyvlar länder sin politik utan hänsyn till väljarnas önskemål. Det gynnar bara de regeringar som är beredda att göra som de blir tillsagda, att plundra folket för att betala bankirerna. Men när, som i Grekland, en regering är vald som säger "nej", då är de beredda att använda den mest flagranta utpressning för att tvinga dem att böja sig.

År 1919 klagade tyskarna: "Den tyska demokratin är nu förintad... av just de människor som under hela kriget höll fast vid att hävda att de försökte föra demokratin till oss... Tyskland är inte längre ett folk och en stat, utan har blivit en ren handelsinrättning som lämnats av sina fordringsägare i händerna på en mottagare." Det som stämde för Tyskland då stämmer lika bra på Grekland idag.

Trojkan har behandlat Grekland som en vasallstat. Det har inte förändrats. Den enda skillnaden är att Berlin och Bryssel har varit välvilliga nog att tillåta regeringen i Aten att upprätta en förteckning med förslag, istället för att bara direkt diktera dem. Men eftersom EU kommer att besluta vilka förslag är acceptabla, är skillnaden bara en mask för att dölja dominansens råa verklighet.

Christine Lagarde, chef för IMF, förklarade att det var osannolikt att IMF skulle distribuera sin del på 3,6 miljarder euro av stödpaketets 7,2 miljarder euro om Aten antagit reformer som gick längre än de ”politiska perimetrar som beskrivits i regeringens lista”. Mario Draghi, ECB-chefen uttryckte liknande åsikter. De kräver ytterligare djupa nedskärningar för att minska den grekiska skulden till 110 procent av BNP år 2020.

Channel Fours korrespondent Paul Mason frågade Jeroen Dijsselbloem, den holländska finansministern och chefen för eurogruppen, om Europa inte hade ”kasserat” Greklands demokratiska vilja. Den senare svarade att väljarna i ett land inte kan berätta för väljarna på annat håll hur man spenderar sina pengar. Vad Mr Dijsselbloem egentligen menar att säga är: Vad betyder egentligen elva miljarder grekers liv, jobb eller åsikt i jämförelse med balansräkningarna i våra banker?

Syrizas illusioner krossade

Syrizas ledare verkar tro att det är möjligt att undvika en konflikt med hjälp av manövrer och smart taktik. De tyska förhandlarna trodde samma sak 1919. Manövrer är verkligen en viktig del av krigföring och diplomati, men det är viktigt att inse manövrernas gränser. Varoufakis upptäckte ganska snabbt att hans egna manövrer faktiskt var mycket begränsade. Tyskarna gjorde snart klart för honom att de inte var på humör för att spela spel eller krångla.

De grekiska representanterna åkte till Bryssel med stora förhoppningar om att nå en uppgörelse. De inbillade sig att om de förklarade den svåra situationen för ekonomin och folket i Grekland, så skulle även de mest hårdhärtade politikerna i Berlin börja smälta. De var beredda att vara rimliga, att göra eftergifter, i tron att den andra sidan också skulle ge efter lite. Varoufakis försökte skrämma folket i Bryssel med risken för att EU skulle brytas upp. Han måste ha gjort ett visst intryck på några av dem. Till en början verkade till och med som att en uppgörelse skulle nås med Bryssel. Men då sade tyskarna: ”Nein”.

Under förhandlingarna i Brest-Litovsk, när Trotskij försökte dra ut på samtalen, placerade vid ett tillfälle den tyska generalen Hoffmann sina stövlar på bordet. Trotskij noterade att alla närvarande förstod att denna handling uttryckte den verkliga situationen. Det tyska förkastandet av kompromisspaketet som smärtsamt arbets fram mellan grekerna och Bryssel var motsvarigheten till Hoffmanns stövlar. Syftet var tvådelat: att visa alla vem som är chef och att förödmjuka Syriza.

Det är sant att Tyskland spelar ett farligt spel. Greklands utträde ur euron kan leda till katastrof för euroområdet som helhet. Det kan även leda till att själva EU kollapsar och skicka en chockvåg genom de internationella finansmarknaderna som skulle kunna leda till en ny och ännu djupare nedgång i världsekonomin. Detta förklarar splittringen mellan Berlin och Bryssel i deras avtal med grekerna.

Det verkar som en del av den härskande klassen i Tyskland och dess nordliga europeiska satelliter, Finland och Nederländerna, är positiva till att Grekland lämnar euron. En ledare nyligen i *Financial Times* påpekade:

”Tankegången i vissa nordeuropeiska länder på att euroområdet skulle klara sig bättre utan Grekland kommer endast att ha stärkts av att utsikterna för en sådan åtgärd skulle kunna hanteras utan större katastrofala konsekvenser.” (FT, 23/2/15)

I verkligheten skulle en grekisk bankrutt få mycket allvarliga konsekvenser. Om Greklands banker skulle kollapsa så skulle det påverka bankerna i hela Europa och utanför, eftersom alla banker direkt eller indirekt har någon koppling till de grekiska bankerna. Detta skulle tvinga regeringar att spendera enorma summor för att stötta sina egna banker.

En grekisk bankrutt skulle innebära att alla skulder avskrevs och bli som den tyska ekonomins kollaps 1923 och den massiva inflation som följde den. En återgång till den grekiska drachman skulle innebära en massiv devalvering och en flodvåg av kapital som lämnade landet. Skuldavskrivningen skulle skicka chockvågor över hela Europa och resten av världen, som redan sitter fastklämd i nedgång och kris.

Financial Times förutspådde den 9 februari att ”dominoeffekten först och främst kommer att påverka Sydeuropa och sprida sig till de ”dominerande regionerna” i norr och sedan över till England och Nordamerika.” Det är därför Obama har uttryckt ett sådant stort intresse att komma fram till en uppgörelse med Grekland.

”Låt Tyskland betala” var ett populärt utrop på Paris gator vid tiden för Versaillesförhandlingarna. Detta förbisåg den obetydliga detaljen att Tyskland, med en ekonomi i ruiner, inte kunde betala. Och det kan inte heller Grekland idag. Men det innebar inte att varken de styrande i Frankrike i 1919 eller i Berlin idag skulle vara mer benägna att kompromissa. Damerna och herrarna i Berlin måste vara medvetna om att de krav som de ställer på Grekland inte kan uppfyllas. Ur den synvinkeln verkar deras beteende ologiskt. Men politik och ekonomi styrs inte nödvändigtvis av logik. Här spelar girighet och rädsla en mycket större roll än Aristoteles syllogismer.

Frau Merkel tänker på någonting som ligger henne mycket varmare om hjärtat än logik, humanism, Greklands demokrati eller EU:s bevarande. Hon tänker på nästa val i Tyskland. Den tyska pressen har organiserat en bullrig kampanj med förtal av ”lata greker”. Stämningen har hårdnat mot att göra någon kompromiss, precis som den gjorde i Frankrike 1919. Anti-europartiet Alternativ för Tyskland (AFD) ökar. Och många i Merkels eget parti är oförsonliga motståndare till ytterligare räddningspaketet.

Ingenting har lösts

När jag var i Aten i december förra året blev jag intervjuad av Syrizas officiella tidning *Avgi*. Journalisten frågade mig vad jag tyckte om det europeiska anti-åtstramningsblocket. Jag sade: ”Vilket block syftar du på? Inget sådant block existerar.” Mina kommentarer (som inte publicerats) visade sig snart vara sanna.

Kort efter att ha valts, åkte Tsipras och Varoufakis på en rundtur i europeiska huvudstäder, i hopp om att skapa ett intryck av ungdomlig förändring, och speciellt av att de saknade bindningar. Men deras tro på att Spanien, Portugal och Italien skulle sluta upp för att stödja deras anti-åtstramningspolitik var tyvärr felaktig.

”Jag tycker att det nästan är en total kapitulation”, sa Raoul Ruparel, chef för ekonomisk forskning vid Open Europe, en forskargrupp i London. ”Tsipras spelade på åtstramningströtthet i Europa och trodde att genom att flagga för förändring så skulle många andra länder följa hans exempel. Inga gjorde det.”

Samtidigt som de argumenterade för sin sak i europeiska huvudstäder, bjöd Merkel och Schäuble in europeiska ledare till Berlin för att än en gång insistera på behovet av finansiell disciplin och ”reformer” för att gynna företagande. Mellan resorna till Bryssel för att delta på finansministrarnas akutmöten, deltog Schäuble i en presentation som gavs i Berlin av Portugals finansminister. Portugal var ett av de sydeuropeiska länder som Grekland såg som naturliga bundsförvanter. Liksom Grekland, uthärdade Portugal år av åtstramningar efter att ha bett om en finansiell livlina.

Den portugisiska finansministern, Maria Luís Albuquerque, talade stolt i Berlin om hur Portugal hade uthärdat alla räddningspaketets smärtsamma pålagor för att ”återfå trovärdigheten”. Naturligtvis hade hon själv inte fått uthärda något lidande, vilket var en

förmån som reserverat för den portugisiska arbetarklassen, de arbetslösa och de ruinerade småföretagarna. Trots denna smärre försummelse, var hennes lissmande tal musik i öronen på hennes tyska herrar.

Massorna är beredda att kämpa

Greklands skulder uppgår till cirka 315 miljarder euro. Någon beräknade nyligen att detta motsvarar 30 000 euro för varje grekisk man, kvinna och barn. Det betyder också att landet måste betala 25 miljarder euro per år bara för räntan. Det är helt uppenbart att detta aldrig kommer kunna betalas. Inte bara Grekland, utan också Italien, Portugal och Spanien håller på att långsamt krossas under bördan av massarbetslöshet och skulder. På kapitalistisk grundval finns det ingen lösning, annat än genom årtionden av åtstramningar och drastiska försämringar i levnadsstandarden, något människor inte längre kan tolerera.

Avtalet som nåddes med EU har inte löst någonting. Det innebar inte slutet på det femåriga grekiska dramat, utan bara att ett nytt och ännu mer krampartat skede började. De kommande månaderna kommer att vara månader av kris med ändlösa spända förhandlingar. Det utökade räddningspaketet sägs vara värt 240 miljarder euro. Men det löper ut i juni och då (eller till och med tidigare) kommer Grekland att behöva ytterligare tillförsel av pengar för att avvärja en bankrutt. Kontentan är att Grekland inte kan betala.

I Grekland är de gamla partierna och ledarna misskrediterade, till och med hatade. Alla satte sin tilltro på Syriza, som vann valet den 25 januari. Men hoppet färgades av en viss skepsis: kommer Syriza verkligen att göra vad de säger? Eller kommer de att göra samma sak som Pasok och andra har gjort tidigare? Det är anledningen till att Syriza efter valet, när de stod för att avvisa memorandumet, trojkan och åtstramningarna, fick ett entusiastiskt stöd från den överväldigande majoriteten av Greklands folk.

För första gången på många år kom tusentals ut på gatorna för att ge sitt stöd till regeringen. Stödet för Syriza i opinionsmätningarna hoppade från 36 % som de vann i valet till 45 %, medan Ny demokrati (ND) sjönk från 27 % till 18 %. Enorma 83% hade ett positivt intryck av regeringen och 80 % stöttade regeringsförklaringen. Över 75 % stöttade regeringens ståndpunkt i förhandlingarna. Uppenbarligen var de högsta nivåerna av godkännandet bland väljarna i Syriza och ANEL, över 90 %, men detta var också fallet med väljarna till Gyllene Gryning. Bland kommunistpartiet KKE:s väljare var 73% positiva, och 69 % av socialistpartiet PASOK:s väljare. Till och med 41 % av det konservativa ND:s väljare höll med.

Sedan dess har det dock varit en viss avkyllning. De eftergifter som gjorts till Greklands borgenärer och till EU ger upphov till misstanken att ingenting har förändrats. Trots detta är regeringens stöd fortsatt högt. I den senaste mätningen säger 68 % att de är nöjda, medan 23 % är missnöjda.

Detta är en minskning från omröstningarna för två veckor sedan som visade att stödet för regeringens uttalade politik låg mellan 80 och 90 %, och stödet för regeringens ståndpunkt i förhandlingarna låg mellan 72-75 %. Massorna ville att regeringen skulle stå fast. Men när det blev klart att Varoufakis gått med på fler och fler eftergifter, började stämningen bli mer kritisk. Det är en varning till Syriza.

Seger eller nederlag?

Tsipras hävdade att regeringen hade lyckats separera låneavtalet från memorandumet och framgångsrikt utmanat dogmen om åtstramning, samtidigt som de säkrat det finansiella systemets stabilitet. Men det är klart för alla att de eftergifter som Varoufakis gjort är en stor reträtt från viktiga aspekter av Syrizas Thessaloniki-program.

Utan tvekan trodde han att hans eftergifter skulle återgäldas av EU. Det var en allvarlig felbedömning. Svaghet bjuder in till angrepp. För varje steg tillbaka som tas av den grekiska regeringen kommer Merkel och Schäuble att kräva tio till.

Det värsta misstaget är att presentera ett nederlag som en seger ("en strid som har vunnits"). Det är nödvändigt att säga sanningen till folket i Grekland, även om sanningen är motbudande. Och sanningen är den att det är omöjligt att genomföra en politik i de grekiska folkets intresse, och samtidigt gå med på att respektera kapitalets och de "europeiska partnernas" intressen (i verkligheten, de europeiska bankirernas).

Det program som Syriza vann valet på inkluderar bland annat upphävandet av den åtstramningspolitik som bedrivits av de tidigare PASOK- och ND-regeringarna, återställande av minimilönens nivå, ökade utgifter på pensioner, hälsovård, utbildning och arbetslöshet. Allt detta har nu nekats av EU. Överenskommelsen att förlänga räddningspaketet i fyra månader medan man inför hårda villkor, fördröjer bara den oundvikliga drabbningen mellan Grekland och Bryssel-Berlin. Det formella övergivandet av trojkans övervakande roll är en tom gest, eftersom "institutionerna" kommer att fortsätta att utöva kontrollen, vilket innebär mer eller mindre samma sak.

Uppgörelsen har orsakat en storm av opposition inom partiet, ända upp på den ledande nivån. Varoufakis anklagades av några parlamentsledamöter för att ha försökt dölja det faktum att Grekland i själva verket hade skrivit under ett nytt memorandum. Bland dem som är rädda för att regeringen har gått för långt i att ge eftergifter till sina långivare finns flera högt uppsatta tjänstemän, inklusive Zoe Konstantopoulou, den nyvalda talmannen. Hon rapporteras ha misslyckats med uppgiften att stödja uppgörelsen genom att rösta "närvarande" vid mötet i Syrizas riksdagsgrupp. Panagiotis Lafazanis, ministern för "produktiv återuppbyggnad av Greklands ekonomi" röstade också närvarande, och samma sak gjorde alla parlamentariker från "Vänsterplattformen", som innehåller flera biträdande ministrar.

Förekomsten av allvarliga meningsskiljaktigheter kring uppgörelsen gjordes tydliga med publiceringen av en omfattande kritik av uppgörelsen av Yiannis Milios, en ledande medlem i Syriza och arkitekten av partiets ekonomiska politik. I en lång essä, skriven tillsammans med andra rådgivare inom Syriza, analyseras avtalet. Milios kallar överenskommelsen "det första steget på halt underlag". Uppsatsen var kritisk till bristen på tydliga siffror och mål och noterade att regeringen hade gjort betydande reträtter medan det vaga språket i uppgörelsen placerade regeringen på ostadig mark.

"Det faktum att regeringen väljer att presentera den uppenbara reträtten och de påtvingade förändringar i sitt program som en 'seger' är ett dåligt tecken för framtiden, eftersom det visar att de är mer intresserade av hur det ser ut än av innehållet," skriver författarna.

"Det ekonomiska landskapet som regeringen är beroende av för förhandlingarna och översynen av det slutliga avtalet är halt."

För att reparera skadan, rekommenderar Milios och hans medförfattare en ny offensiv och i synnerhet ett "memorandum för rikedom" som skulle innebära aggressiva pådrag mot skatteflykt av höga inkomster och mot den svarta marknaden för bränsle och tobak etc., för att "bygga ny grund för allianser med de arbetande klasserna."

"Målet att få 'oligarkin att betala' har aldrig varit mer brännande," skriver författarna. Att det är nödvändigt att angripa de rika för att försvara arbetarklassens intressen är självklart. Men det är inte tillräckligt att försöka få in mer pengar genom åtgärder mot skatteflykt. Rika greker har utvecklat detta till en fin konst och har tusen sätt att lura skattmasen. Samtidigt fortsätter utflödet av pengar från Grekland. Om denna blödning inte stoppas kommer Grekland att stå inför konkurs redan innan slutet av juni.

Vid Syrizas centralkommittémöte yrkade Vänsterplattformen på att man skulle avslå Eurogruppens överenskommelse och "listan över reformer" som lagts fram av regeringen. Förslaget fick 41 % av rösterna, med 55 % mot och 4 % som avstod eller röstade blankt (rösterna var: 68 röster för, 92 mot, 6 blanka/nedlagda röster).

En debatt om den framtida strategin sker nu i partiet och vänsterflygeln är i en mycket stark position för att lägga fram sin alternativa strategi. Men vad ska det här alternativet vara?

Vad bör göras?

EU:s chefer har en ekonomisk agenda, men de har också en politisk agenda. Kamouflerat bakom ett så kallat räddningspaket fortsätter de att plundra Grekland, genom privatiseringar och återbetalning av skulder tappar de Grekland på enorma summor pengar till tyska och franska banker, samtidigt som de ålägger den grekiska arbetar- och medelklassen ytterligare grymma nedskärningar av levnadsstandarden och en ständigt växande skuld. Deras politiska agenda är att förödmjuka Syriza och förstöra dess trovärdighet som en skarp läxa till alla andra anti-åtstrammingsrörelser i Spanien, Italien, Portugal och Irland.

Deras motto är "härska eller ruina". Ett helt folk offras på profitens altare. Grekland har fått höra klart och tydligt att de inte kommer att få de pengar som de behöver för att överleva, om inte alla deras politiska partier går med på villkor som innebär en fullständig kapitulation. Om Syriza kapitulerar till EU-bankirernas krav, kommer de att vara tvungna att fortsätta åtstrammingsprogrammet, vilket kommer att leda till Greklands fullständiga ruiner.

De europeiska bankerna och kapitalisterna stryker den nya regeringen och utnyttjar den grövsta slags utpressning för att förödmjuka den. De betar sig som en bandit, som håller en pistol mot en mans huvud och sedan ger honom "valet" att begå självmord. Om Syriza accepterar denna utpressning, kommer det att se sitt väljarstöd smälta bort. Hopp kommer att vändas till förtvivlan. Folk kommer att säga: detta är precis samma sak som med PASOK. Istället för massdemonstrationer som stöder regeringen, kommer det att vara arga massdemonstrationer mot den.

Men detta är inte det enda perspektivet. Genom att avvisa Bryssels diktat och fortsätta mobilisera dess massbas, skulle Syriza kunna etablera en stadig bas av stöd för att genomföra radikal socialistisk politik. Istället för att acceptera Merkels och Schäubles diktat, borde ledarna för Syriza ha gått till folket och bett dem att besluta i en folkomröstning. Massmöten borde ha hållits över hela Grekland, i varje stad, fabrik, ö och by för att debattera frågan. Det råder ingen tvekan om att resultatet skulle ha varit en massivt Nej, vilket skulle ha gett regeringen ett starkt mandat att konfrontera sina fiender med.

I sitt förslag till att förkasta uppgörelsen i centralkommittén säger Vänsterplattformen:

"Inom den närmaste framtiden bör Syriza, trots avtalen i eurogruppen, ta initiativ till att stadigt genomföra, också som en fråga om prioritering, sina åtaganden och innehållet i sitt program till regeringsförklaringen. För att gå den vägen, måste vi förlita oss på arbetarnas och folklig kamp, för att bidra till deras vitalisering och en kontinuerlig expansion av det folkliga stödet för att motstå alla former av utpressning och främja perspektivet om en alternativ plan för att främja den fulla förverkligandet av våra radikala mål."

Så långt är detta bra. Men det går inte tillräckligt långt. Det är nödvändigt att tala tydligt och berätta för världen att denna monstruösa skuld inte är det grekiska folkets skuld. Under åren med högkonjunktur lånade bankirer i Frankrike och Tyskland ut pengar till oärliga politiker, skeppsfartsmagnater och bankirer i Aten som stal stora mängder euro som nu vilar bekvämt på bankkonton i Schweiz, London och Paris. Enorma förmögenheter gjordes på detta sätt, som aldrig gynnade Grekland på något vis. Men så fort krisen slog till, vilade hela bördan för denna skuld på det grekiska folkets axlar. Regeringen får inte acceptera något ansvar för

denna skuld och bör inte betala den. Syriza har fått ett demokratiskt mandat och måste genomföra det.

Syriza måste genomföra sitt program, inte bara höja minimilönen och återanställa alla de som har förlorat sina jobb i den offentliga sektorn, utan också höja löner och pensioner, återinföra kollektivavtalen, stoppa alla privatiseringar och upprätta en förteckning över företag som skall åternationaliseras.

”Men det skulle innebära en omedelbar konfrontation med EU”, kommer en del att säga. Ja, det stämmer. Men en konfrontation är oundviklig förr eller senare. Det kan inte undvikas, och om en strid inte kan undvikas, är det bättre att låta den ske under mer gynnsamma villkor än att retirera, tappa mark och demoralisera sina egna krafter så att striden går förlorad redan innan det första skottet ens har avlossats.

Thessaloniki-programmet kräver en plan för nationell återuppbyggnad för att ”vända det sociala och ekonomiska sönderfallet, rekonstruera ekonomin, och ta sig ut ur krisen.” Men programmet säger väldigt lite om hur denna rekonstruktion ska uppnås. Det är omöjligt att planera ekonomin så länge som de viktigaste hävstångerna i det ekonomiska livet förblir i de grekiska bankirernas och skeppsfartsmagnaternas händer. Man kan inte planera det man inte har kontroll över och man kan inte ha kontroll över det man inte äger.

Den spanska socialisten Largo Caballero sa en gång: du kan inte bota cancer med värktabletter. Dramatiska situationer kräver dramatiska åtgärder. Ledarna för Syriza säger att de har för avsikt att samla in miljarder genom att vidta åtgärder mot dem som begår bedrägerier och undgår skatt. Men vilka bankirer och kapitalister är inte skyldiga till dessa saker? Den mest angelägna uppgiften är att stoppa de grekiska bankirerna och kapitalisterna från att skicka sina pengar ut ur landet. Det enda sättet att stoppa utflödet av kapital är att nationalisera bankerna och införa stränga kontroller på kapitalrörelser samt ett statligt monopol på utrikeshandeln.

Med andra ord består det enda alternativet av en radikal brytning med kapitalismen och de gangstrar som styr EU, och vädja till arbetare i Grekland och övriga Europa att mobilisera för att förändra samhället. Kommunistiska tendensen i Syriza (IMT Grekland) har konsekvent försvarat denna åsikt. Men i detta skede är vi fortfarande en liten minoritet. Vår röst kan inte nå massorna, vars känslor är motsägelsefulla.

Vi får inte glömma att stora förhoppningar väcktes genom Syrizas seger. Det finns besvikelse och oro över vad som hänt, men hoppet har ännu inte försvunnit. Medan en del av de mest avancerade arbetarna är mycket kritiska till regeringen, kommer många andra säga: ”Det är ännu för tidigt att bedöma Tsipras. Han har en mycket svår uppgift på grund av röran som skapats av tidigare regeringar. Vi måste ge honom lite tid och se vad som händer.”

Vi måste vara försiktiga med att inte gå alltför långt före massorna, som lär sig långsamt på basis av erfarenheter. Medan vi målmedvetet kämpar mot kapitulation, måste vi också undvika varje antydning till ultravänsteristisk otålighet som kommer att stöta bort många ärliga Syriza-anhängare. De grekiska marxisternas uppgift är, för att citera Lenin, att tålmodigt förklara att detta är den enda lösningen. I varje skede måste vi gå skuldra vid skuldra med massorna, och föra fram lämpliga slagord och förslag. På basis av erfarenheter kommer arbetarna att se att vi har rätt.

Kommer Grekland att isoleras?

Fegisar och skeptiker som förklarar sig själva som ”realister” kommer att hävda att det vi föreslår inte är möjligt. Men erfarenheten har redan visat att det absolut är möjligt. Den fasta hållningen mot trojkan möttes av en enorm entusiasm. I början av februari sade så mycket

som 80 procent av befolkningen att de stödde regeringen. Det visade att massorna var beredda att stödja regeringen och kämpa. Vad som behövs nu är ett djärvt ledarskap.

”Men Grekland kan inte stå ensamt mot Europa”, kommer andra att hävda. Det är också sant. Men Grekland skulle inte vara ensamma om dess regering visade sig stå emot bankirerna och kapitalisterna. Misstaget var att tro att andra regeringar skulle ställa sig bakom Grekland i en stund av nöd. Europas befintliga regeringar är alla trogna tjänare till bankerna och de stora monopolerna. De kommer slaviskt att följa den ledningen som ges av den mäktigaste kapitalistiska nationen, Tyskland. Ingen tillit över huvud taget kan sättas till dessa.

Även om Portugal och Spanien har drabbats av den förtryckande åtstramningspolitiken dikterad av Bryssel, skrek högerregeringarna i dessa länder högre än någon annan för att stödja de hårdföra i Tyskland, Finland och andra nordeuropeiska länder. Dessa regeringar, som har försämrat levnadsstandarden för att betala bankerna är djupt impopulära och livrädda för att några eftergifter till Syriza bara skulle uppmuntra till liknande upproriska politiska grupper som Podemos i sina egna länder.

Den snabba framväxten av Podemos i Spanien är ett bevis för att samma upproriska stämning av missnöje som visade sig i valet av Syriza i Grekland håller på att utvecklas i resten av Europa. Just därför har Spaniens premiärminister Rajoy bildat ett block med Merkel för att strypa Syriza innan de har en chans att visa i praktiken hur ett verkligt anti-åtstramningsprogram ser ut. En verkligt socialistisk utrikespolitik måste grunda sig på den motståndsrörelse som utvecklas i många europeiska länder och som hoppas på att Grekland ska ge en orädd ledning.

Om en sådan ledning ges skulle det ha en enorm effekt över hela Europa och även på andra platser. Men en kapitulation skulle försvaga denna rörelse och stärka högern överallt. De skulle säga: ”Du ser! Syriza lovade mycket men betedde sig sedan precis som alla andra. Och Podemos kommer bli precis samma!”

Den grekiska krisen exponerar EU:s bedrägliga karaktär, vilket, låt oss komma ihåg, var tänkt att baseras på principerna om solidaritet och ett engagemang för en ”allt närmare union.” Nu har alla dessa vackra ord gått upp i rök. Bakom den europeiska unionens högtravande ideal avslöjas den ruskiga verkligheten: inte ett folkens Europa, utan ett Europa som helt domineras av bankirerna och kapitalisterna, som övervakas av den tyska imperialismen, som har uppnått genom sin ekonomiska makt vad Hitler misslyckades att få till stånd med stridsvagnar, kanoner och flygplan.

Det är nödvändigt att kämpa för att störta kapitalets diktatur och ersätta bankirernas och kapitalisternas Europa med ett folkets Europa, ett Europa som bygger på verklig solidaritet, jämlikhet, harmoni och demokrati, vilket samlar sina gigantiska resurser i en gemensam produktionsplan under demokratisk styrning och kontroll av arbetarna själva: Europas förenta socialistiska stater.

London, 5 Mars 2015

Översättning av Victor Madsen.

Flamman

Grexit nödvändigt för Syrizas krav

Anders Nordström

Flamman 26/3 2015

Varför berättar inte Sandro Scocco hela sanningen, undrar Anders Nordström.

Alla andra hade fel om Grekland, påstår Arenas chefsekonom Sandro Scocco. Men han berättar själv inte hela sanningen. Utan Grexit kan Syrizas krislösningar aldrig bli verklighet. Det var inte den grekiska statsskulden som orsakade krisen i Grekland. Det var en dramatiskt försämrad konkurrenskraft, orsakad av den löne- och prisspiral som euroinrådet 2001 triggade igång, som orsakade skuldkrisen, den påtvingade åtstramningspolitiken och massarbetslösheten.

Denna process skildrar Arenas chefsekonom Sandro Scocco enkelt och övertygande i skriften *Därför hade alla fel om Grekland*. Men när det sedan handlar om att dra de uppenbara konsekvenserna så tvärnitar han.

Det är trots allt inte första gången som ett land hamnar i en kombinerad konkurrenskrafts- och skuldkris. Internationella och historiska lärdomar visar att det finns fyra viktiga verktyg som i olika kombinationer behövs för att finna en krislösning som någorlunda snabbt leder tillbaka till tillväxt och begränsar de sociala kostnaderna.

Krislandet bör ställa in betalningarna på utlandsskulden, låta valutan flyta fritt, under en övergångstid införa valutakontroller och låta bli att rädda skuldtyngda banker med skattepengar. Det sistnämnda förutsätter att landet har en egen valuta så att kraschade banker kan rekapitaliseras och ett fungerande finansiellt system upprätthållas. Problemet för Grekland är att de på grund av euromedlemskapet inte förfogar över ett enda av dessa verktyg.

Många har intresse av att framställa det program Syriza gick till val på som stolligt och orealistiskt. Men det är fel. Det är tvärtom i allt väsentligt ett förnuftigt program, mer präglad av traditionell socialdemokratisk kris- och välfärdspolitik än av revolutionsromantik. Men akilleshälen är att det aldrig kan förverkligas inom ramen för grekiskt euromedlemskap. Dels av politiska skäl. Merkel, ECB och eurogruppen kommer inte att tillåta det. Men i lika hög grad av ekonomiska skäl. Om den grekiska regeringen kraftigt höjer pensioner och minimilöner som de utlovat utan att kunna balansera detta med korrigerad valutakurs kommer konkurrenskraften åter att börja undermineras, bytesbalansunderskottet kommer tillbaka och nya åtstramningar tvingas fram.

Visst kan Grekland inom ramen för fortsatt euromedlemskap uppnå smärre lättnader, främst när det gäller formerna för återbetalning av skulderna. Men det handlar om justeringar som inte mer än marginellt ändrar vardagen för det grekiska folket. Massarbetslösheten kommer att bestå och Syrizas planer på att med finanspolitisk stimulans få fart på tillväxten kommer att diskret försvinna ned i finansdepartementets byråådor.

Sandro Scocco skriver att Grekland behöver en årlig tillväxt på tre procent under ett decennium eller mer. Sant. Men att hävda att detta skulle vara möjligt inom en eurozon där inflationen i dag är noll, och vars edsvurna centralbanksledning förbundet sig att den aldrig får överstiga två procent, är inte seriöst.

Också en Grexit innebär problem och den som anser att riskerna är för stora kan finna relevanta argument emot. Men då ska man också klargöra konsekvenserna av att behålla euron. Det blir inget av med de flesta av Syrizas vallöften och det blir definitivt inte något decennium med tre procents tillväxt.

Det vet förstås en insiktsfull ekonom som Sandro Scocco. Frågan är varför han inte skriver det?

Grekland måste långsamt backa ut ur eurosamarbetet

Anna Herdy

Flamman 9/4 2015

Tsipras behöver en grexit istället för fler samförståndsavtal som bygger på någon annans förstånd.

Idag, onsdag, besöker Greklands premiärminister Alexis Tsipras Ryssland och Vladimir Putin. Om statsbesöket ska ses som ett PR-trick och illa dolt hot riktat mot Merkels EU eller ej är svårt att spekulera kring. Men för utomstående kan det lätt verka som att Grekland nu vänder sig till en gammal allierad kamrat som har starka kulturella band mellan sig och som kan ses som den enda räddningen för ett Grekland som står på konkursens rand. Att det skulle handla om ekonomisk hjälp är dock något som förnekas av regeringskällor. Men oavsett om det är pengar, eller ett stopp av de ryska sanktionerna mot EU-länderna som Tsipras är där för att få till så är närmandet till Ryssland ett av få spelkort Greklands vänsterregering har kvar.

Samtidigt som Tsipras åker till Moskva på statsbesök pågår den tredje eller fjärde rondan (det börjar bli svårt att hålla reda på antalet) mellan Greklands finansminister Yanis Varoufakis och Greklands långgivare, åtstrammingsivrarna. Senast på fredag är Grekland skyldiga att betala tillbaka 450 miljoner euro till Internationella valutafonden (IMF). Finansminister Varoufakis har flaggat för att pengarna kommer betalas tillbaka, allt för att upprätthålla bilden av att Grekland är en trovärdig förhandlingspartner.

Ett annat led i att upprätthålla den bilden har varit att byta ut det negativt klingande uttrycket Trojkan, som tidigare har använts för att beskriva Greklands förhandlingspartners, EU-kommissionen, Europeiska Centralbanken och Internationella valutafonden. I alla fall var det så innan Alexis Tsipras och Yanis Varoufakis, började förhandla. Nu kallar regeringen dem konsekvent för institutionerna.

Det är ett klassiskt PR-trick att ändra namn på saker för att förändra bilden av sig själv eller sin motståndare. Frågan som nu bör ställas, såhär snart tre månader efter Syrizas jordskredsseger i nyvalet, är; Var det rätt taktik? Visst, Merkel sitter ner vid förhandlingsbordet, vart skulle hon annars sitta? Men Syriza är inte närmare någon skuldavskrivning nu än för tre månader sedan. Var är resultaten? Var är värdigheten som skulle ges tillbaka till det grekiska folket?

Därför var det glädjande när en av påskens nyheter om Greklands reservplan nådde mig. Den brittiska tidningen *Daily Telegraph* citerade regeringskällor som berättade om en drachmanplan, som innebär ett förstärkt av banker och att man gör sig beredd att etablera den nygamla drachman, som parallell valuta för att på sikt ta sig ut ur eurozonen. Om man inte kommer överens med IMF om nya nödlån och uppskov för återbetalning sätts planen om en långsam Grexit i verket. Huruvida nyheten läckts till den brittiska tidningen högst medvetet eller ej, har jag svårt att bedöma. Hot eller inte, en grexit är en riktigt bra plan för Grekland.

På Omoniatorget, Aten, i valrörelsens slutskede var det många som började tro på ett nytt Grekland och ett nytt socialt EU när Alexis Tsipras hand i hand med Paulo Iglesias äntrade scenen till "First we take Manhattan, then we take Berlin". Syrizas valvinst hade kunnat innebära ett keynesianskt projekt där människor går före profit. Men något Varoufakis och Tsipras borde vara smärtsamt medvetna om nu efter många ronder med EU är att det fortfarande är samma Tyskland som det ska förhandlas med och samma eurosamarbete som Grekland ska tillhöra. Ramarna för förändringen som Syriza pratade om i valrörelsen är mycket begränsade. Att verka för ett socialt Europa är omöjligt så länge Lissabonfördraget, och allt vad det innebär, är det som gäller. Den nu rådande synen på underskott är inskriven i

fördraget och att marknadens frihet går före allt är sånt som i en vanlig kontext skulle betraktas som en högeragenda.

En lösning är att permanentera drachma-planen och långsamt backa ut ur högerprojektet euron. Ge Grekland en ärlig chans att återigen bygga upp sin ekonomi, att sanera den från skattesmitare och att sätta många andra reformförslag i verket. Något som är möjligt om Greklands regering får ägna tid åt att verka istället för att bråka med EU och IMF.

För vem tjänar egentligen på att Grekland blir kvar eurozonen? Att den första vänsterregeringen i Europa på årtionden mals ner av en samlad europeisk höger och därmed släcker allt hopp om något slags socialt Europa, tjänar ingen annan än högern på.

Internationalen

Regeringens linje kritiseras från Syrizas vänster

Benny Åsman

Internationalen 13/3 2015

Syrizas högsta politiska instans mellan kongresserna höll möte i helgen 28/2 till 1/3. I partiets centralkommitté (ja, det heter så) sitter 199 valda delegater från alla delar av landet. Till debatt stod naturligtvis uppgörelsen mellan regeringen och Bryssel. En stor minoritet inom partiet anser att regeringen gett med sig på ett sätt som direkt strider mot centrala punkter i det program som Syriza vann valet på.

Alexis Tsipras förklarade för centralkommittén att regeringen vunnit ett slag i Bryssel men inte kriget. Att det kan ses som en vinst menar regeringen bevisas av det förhandlingsutrymme som uppnåddes. Det är omöjligt att som utomstående bedöma vad som hade kunnat uppnås i Bryssel oavsett vilken förhandlingstaktik som använts. Nein från Tyskland var Nein. Alltså ett kraftigt nej från Tyskland och ECB stängde alla möjligheter att skapa ett andningshål utom genom att acceptera ett avtal som innehåller klara eftergifter i förhållande till Syrizas valplattform. Om det verkligen ger ett andningshål eller inte återstår att se.

Det konkreta alternativet var kanske ett direkt brott med EU och euron, vilket lika gärna kan bli ett hopp ur askan i elden som en positiv lösning. Det finns inget egentligt svar på vad som skulle ske om Grekland hoppar av från euron. Det finns bara mer eller mindre kvalificerade gissningar.

Oppositionen inom Syriza som finns samlad i Vänsterplattformen presenterade en text under mötet. Det är en kritisk text som varnar för att förhandlingslinjen som följts hittills pekar åt fel håll. I diskussionen var kritiken hård mot regeringen för att den presenterade de stora eftergifterna i Bryssel som en seger och att det riskerar att snabbt förstöra Syrizas stöd bland befolkningen om regeringens deklamationer börjar uppfattas som ”politikerprat” i gammal stil. Vid senaste partikongressen fick Vänsterplattformen 30 procent av rösterna. Därför ska det ses som en stor framgång för dem att de i centralkommitténs omröstning fick 41 procent för texten. Majoriteten fick 55 procent och 4 procent la ned sin röst. Mötet valde också en ny partistyreelse på 11 medlemmar. Majoritetsblocket fick 110 röster (av 199) och tillsatte sex ordinarie medlemmar i partistyrelsen. Vänsterplattformen fick 63 röster och därmed fyra ordinarie poster i styrelsen. KOE (före detta maoister) fick 21 röster och en ordinarie post.

I borgerlig grekisk press sägs nu att Syriza är splittrat. Men det är propaganda som undviker att nämna att oppositionen i Syriza alltid varit en lojal opposition vars medlemmar är de mest aktiva i partiets basarbete. Snarare visar mötet att Syriza har en utvecklad interndemokrati där politiska plattformar ställs mot varandra i omröstningar. Inte heller diskrimineras minoriteterna, vilket sammansättningen av partistyrelsen visar.

Det är en svår period som väntar för alla i Grekland som vill driva igenom en förändring. Hela den europeiska eliten av borgare och socialdemokrater agerar skamlöst för att stoppa ett uppror mot den nyliberala åtstrammingspolitiken. Inget säger att den nuvarande regeringen medvetet kommer att förråda ett mandat som folket gett den.

Mycket kommer att handla om styrkeförhållanden både i Grekland och i förhållande till Berlin/Bryssel. Den nyliberala eliten har inte alla trumfkort på handen. Den måste väga riskerna för det finansiella systemet vid en ”gexit” mot den politiska målsättningen att kväsa Syriza och regeringen. Vår solidaritet med grekernas kamp kan bidra till en seger.

En milstolpe i Greklands kamp mot skulden

Eric Toussaint

Internationalen 24/4 2015

För första gången i Europa har det upprättats en kommitté för att granska skulden (med deltagande medborgare) under beskydd från ett parlament. Lördagen den 4 april öppnade det grekiska parlamentets ordförande Zoe Konstantopoulou det första mötet som skapade en kommitté för att granska skulden, också kallad kommittén för sanningen bakom skulden. Den belgiska ekonomen Eric Toussaint har utsetts till ledare för kommittén. Här är ett utdrag ur Toussaints tal till det grekiska parlamentet.

Kommittén kommer under de kommande månaderna att granska Greklands skuld, med målsättningen att avgöra om delar av den grekiska statsskulden är orättmätig, olaglig, *odiös* eller ohållbar. Utan att påstå att vara uttömmande kan man föreslå följande definitioner:

Orättmätig statsskuld: en skuld som en regering tecknat avtal om utan att ta hänsyn till offentliga intressen, en skuld som avtalades till förmån för en privilegierad minoritet.

Olaglig skuld: en skuld som avtalats i brott mot det aktuella lagliga eller konstitutionella systemet.

Odiös¹ statsskuld: beviljad på villkor som bryter mot grundläggande mänskliga rättigheter (folkets sociala, ekonomiska, kulturella, medborgerliga och politiska rättigheter).

Ohållbar statsskuld: en skuld som bara kan betalas tillbaka med förfärliga konsekvenser för folket, såsom en dramatisk försämring av deras levnadsförhållanden eller försämrade tillgång på sjukvård eller utbildning, och ökad arbetslöshet.

Kort sagt en skuld som undergräver grundläggande mänskliga rättigheter. Med andra ord, en ohållbar skuld är en skuld vars återbetalning gör det omöjligt för regeringen att garantera befolkningen grundläggande mänskliga rättigheter (bra offentlig sjukvård, bra offentlig utbildningssystem, bra sociala skyddssystem, anständiga löner och pensioner, etc).

Europaparlamentets och Europarådets förordning nr 472/2013, artikel 7, paragraf 9, från 21 maj 2013 (som kraftigt undergräver självständigheten för medlemsstater som måste tillämpa en anpassningspolitik) säger att stater som är underställda strukturella justeringar ska genomföra en fullständig granskning av statsskulden för att förklara varför skuldsättningen ökat så snabbt och identifiera alla oegentligheter. Här är hela texten: ”En medlemsstat som är underställd ett makroekonomiskt anpassningsprogram skall genomföra en allsidig granskning av sina offentliga finanser för att bland annat avgöra de orsaker som lett till att det byggts upp orimliga skuldnivåer liksom spåra alla tänkbara oegentligheter.”

¹ *Odiös* (förhatlig, avskyvärd). Odiös skuld är ett begrepp inom internationell rätt som innebär att en statsskuld som en regim har ådragit sig i syften som inte tjäna nationens bästa intressen inte ska kunna drivas in – öa.

Deltagande från medborgarna är grundläggande för en rigorös och oberoende granskningsprocess.

Här är några centrala frågor som en granskning av den grekiska skulden skulle kunna ta sig an.

2009, innan den grekiska krisen inleddes och innan Internationella valutafonden (IMF) och de europeiska institutioner som var inblandade i memorandumet ingrep, så var Greklands skuld 113 procent av BNP, men hade 2014 nått 175 procent av BNP. Hur kan vi förklara det? Finns det några oegentligheter bakom den enorma ökningen av skulden? Granskningen kommer att analysera hur laglig och legitim den så kallade räddningsaktionen var.

Överensstämmer den med EU:s förordningar (i synnerhet artikel 125 i förordningen om EU:s funktionssätt, som förbjuder EU-länder att ta på sig andra EU-länders ekonomiska avtal)?

Följde den EU:s vanliga beslutsprocess? Respekterade de offentliga långgivarna (de 14 EU-länder som 2010 beviljade Grekland 53 miljarder euro i lån, Europeiska Centralbanken, Europakommissionen etc.) låntagaren, Greklands, fullständiga samtycke, eller handlade Grekland under tvång? Genomdrev dessa långgivare ensidiga villkor som oskäliga räntor på lånen? Följde de 14 EU-länder som beviljade Grekland ett bilateralt lån både sina egna och Greklands lagar och konstitutioner?

Ett annat syfte är att granska IMF:s handlingar. Vi vet att flera medlemmar i IMF:s styrelse (de brasilianska, argentinska, indiska och kinesiska medlemmarna) vid IMF:s styrelsemöte den 9 maj 2010 hade uttryckt betydande invändningar angående det lån som IMF beviljat, och bland annat påpekat att Grekland inte skulle kunna betala tillbaka det på grund av den politik som landet påtvingades. Nyligen har en av IMF:s ledare, Paolo Nogueira Batista, hävdad att alla medlemmarna i IMF:s styrelse visste att lånet i själva verket var ämnat att rädda de franska och tyska bankerna, inte Grekland.

Philippe Legrain, som var rådgivare till Europakommissionens ordförande José Manuel Barroso 2010 när trojkan beviljade sitt lån, anger att "IMF:s beslutsfattare kördes över av IMF:s verkställande direktör, Dominique Strauss-Kahn, som vid den tiden var fransk presidentkandidat och följaktligen ville förhindra att franska banker drabbades av förluster. På samma sätt hade tyska banker övertalat Angela Merkel att det vore förfärligt om de skulle förlora pengar. Så eurozonens regeringar beslutade sig för att låtsas som att Grekland bara stod inför tillfälliga problem." De var tvungna att förbigå "en grundläggande princip i Maastrichtfördraget, nämligen klausulen om inga räddningsaktioner. Lånen till Aten var inte ämnade att rädda Grekland utan de franska och tyska banker som hade varit dumma nog att bevilja lån till en stat som var på obestånd." Från och med slutet av 2010 ersattes alltså privata europeiska banker av trojkan som Greklands främsta långgivare.

Har ECB följt sitt mandat?

Granskningen måste också avgöra om de stränga villkor som trojkan påtvingade Grekland i utbyte mot de beviljade lånen har respekterat deras internationella förpliktelser rörande mänskliga rättigheter – såsom rätten till sjukvård, utbildning, bostäder, social trygghet, en rättvis lön, och även föreningsfrihet och kollektivavtal. Dessa rättigheter skyddas av en rad konventioner och andra verktyg på internationell och europeisk nivå, som EU:s stadga om grundläggande rättigheter, EU:s konvention om mänskliga rättigheter, EU:s sociala stadgar, FN:s två överenskommelser om mänskliga rättigheter, FN:s konvention om barns rättigheter, FN:s konvention om handikappades rättigheter, och även ILO:s (International Labour Organisation) grundläggande konventioner

Granskningen måste verifiera om, såsom det föreskrivs i EU:s förordning nr 472/2013 från Europaparlamentet och Europarådet den 21 maj 2013, som nämnts ovan, ”Det föreslagna makroekonomiska anpassningsprogrammet ... helt och fullt följer Artikel 152 i TFEU (Fördraget om EU:s funktionssätt) och Artikel 28 i EU:s stadga om grundläggande rättigheter.” Granskningen måste också kontrollera om det följer följande stycke i förordningen: ”De åtgärder för att konsolidera budgeten som läggs fram i det makroekonomiska anpassningsprogrammet ska ta hänsyn till behovet att försäkra tillräckliga medel för en grundläggande politik, såsom utbildning och sjukvård.” Det måste också avgöras huruvida följande grundläggande princip i förordningen har tillämpats: ”Artikel 9 i TFEU föreskriver att Unionen när den slår fast och tillämpar sin politik och sin verksamhet, skall ta hänsyn till de behov som hänger samman med att gynna en hög sysselsättningsnivå, garantera tillräckligt socialt skydd, kämpa mot social utslagning och för en hög nivå på utbildning, kompetensutveckling och mänsklig hälsa.”

Det finns också tre förhållanden som föreslås definiera en odiös skuld:

- *inget samtycke*
- *inga fördelar för befolkningen*
- *medvetenhet hos långivarna.*

Slutsats: Kommittén kommer under de kommande månaderna att granska Greklands skuld, med målsättningen att avgöra om delar av den grekiska statsskulden är orättmätig, olaglig, odiös eller ohållbar.

Eric Toussaint

Översättning: Göran Källqvist

Greklandsdebatt: Internationalen förringar Eurons betydelse

Anders Nordström

Internationalen 24/4 2015

Europeiska centralbanken, ECB, vill få ut Grekland ur eurozonen, enligt *Internationalen*. Det är fel, men i linje med tidningens övriga Greklandsbevakning som ofta präglas av förvirring, faktafel och att eurons betydelse förringas.

Ledaren i *Internationalen* nummer 14 torgför påståendet att ECB försökt provocera de grekiska bankerna att ställa in betalningarna för att få en orsak att kasta ut Grekland ur eurozonen. Detta är rena stolligheter.

Kapitalflykten från Grekland skulle för länge sedan fått de grekiska bankerna att kollapsa om det inte vore för de krediter ECB tillhandahåller. För att undvika en bankkollaps har taken för dessa krediter successivt höjts till 71,8 miljarder euro. ECB kan vilken dag som helst knäcka det grekiska banksystemet genom att stoppa dessa krediter, vilket varit en effektiv tumme i ögat på Grekland i förhandlingarna.

Detta handlar inte om en sorts ”fem fel i *Internationalen*” utan om att förstå det förhandlingsspel som pågår. Visst vill Trojkan hindra att ”Exemplet Grekland” sprids, och innebär detta en Grexit så accepteras detta motvilligt. Men ideallösningen är att Syriza tvingas på knä och stannar i euron. Grexit vore ett grundskott mot bilden av euron som något oåterkalleligt. ”Vem står näst i tur”, skulle finansmarknaderna fråga.

Tyvär ger Syrizas vilja att hålla kvar euron Trojkan ett övertag i förhandlingarna. Logiken är enkel. Grekland kan bara stanna i euron om de får nya lån. För att få nya lån kräver Trojkan ”respekt för gjorda överenskommelser”, alltså att Syriza avstår från bärande delar av sitt valprogram. Vilket de hittills gjort.

Men euron handlar om mer än förhandlingstaktik. Internationalen har skrivit spaltmeter om Grekland, men hela tiden undvikit eurons roll för krisen. För det var inte den statsskulden som orsakade krisen. Det var en dramatiskt försämrad konkurrenskraft, orsakad av den löne- och prisspiral som eurointrädet 2001 triggade igång, som orsakade skuldskrisen.

Följden blev ett underskott i bytesbalansen på hisnande 15 procent av BNP. National-ekonomen Stefan de Vylder brukar exemplifiera konkurrenskraftskrisen med att Grekland började importera olivolja! En korrigerande av valutakursen var helt nödvändig för att balansera ekonomin. Men euron blockerade detta.

Att Internationalen, av alla, har ett så omarxistiskt förhållningssätt att man ”glömmer” den viktigaste ekonomiska faktorn bakom krisen kan verka underligt. Förklaringen kan vara att om eurons konsekvenser förs in i analysen blir det uppenbart att det politiska svaret måste gå utöver tidningens enkla schema där ”massmobiliseringar” är svaret på allt.

Om grekisk olivolja inte går att sälja för att den är dyr behövs mer än strejker och demonstrationer. Likaså om turisterna väljer Turkiet eller Tunisien för att priserna i Grekland blivit för höga. Och om Syriza fullföljer sina löften och höjer pensioner och minimilöner utan att balansera detta med korrigerad valutakurs undermineras åter konkurrenskraften, bytesbalansunderskottet återkommer och nya åtstramningar tvingas fram.

Lyckligtvis finns i Syrizas led företrädare som förstår detta. Det är ironiskt att enda gången Internationalen snuddar vid eurons betydelse är i en intervju med Stathis Kouvelakis, medlem i Syrizas centralkommitté. Hans budskap är enkelt. Nederlagen i den första uppgörelsen med EU orsakades av att Syriza ”vägrade bryta med euron”, eller ens ”se det som ett möjligt hot som kunde användas under förhandlingarna”.

Costas Lapavistas är en av Europas mest framträdande marxistiska ekonomer och även parlamentsledamot för Syriza. Även han betonar att ett brott med åtstramningspolitiken förutsätter ett brott med euron.

Och inte nog med det. Han vädjar till den europeiska vänstern att inte okritiskt stödja Syrizas ledning eftersom dess försvar för euron bäddar för fler förnedrande förhandlingsnederlag. ”Den mest seriösa och positiva hjälp vänstern (i EU) kan ge, förutom mobiliseringar, är att börja omvärdera EMU som helhet. Jag kan inte upprepa detta nog många gånger”, säger han. Se där en frågeställning Internationalen borde ägna uppmärksamhet istället för att sprida konspirationsteorier om hur ECB vädjar till grekiska banker att sätta sig själva i konkurs.

Anders Nordström

Internationalens Benny Åsman svarar:

“Den sociala katastrofen är det väsentliga”

Internationalens ledare om Grekland i nr 14 var lite olycklig. Den var kort sagt inte bra eftersom den inte behandlar det akuta aktuella läget. Till att börja med har Anders Nordström rätt i kritiken av tesen att ECB försökt tvinga Grekland att lämna euron. Det finns vare sig uttalanden eller enskilda handlingar som bevis för det. Jag vet inte vad den spanske kamraten, som Internationalens ledare hänvisar till, grundar sig på.

Att man till nästan varje pris vill tvinga Tsipras på knä och stimulera ett brott med oppositionen i Syriza är klart. Men det finns ingen uttalad vilja att tvinga ut dem ur euron, precis tvärtom. Trots Greklands litenhet ekonomiskt vet ingen vad som skulle ske vid ett avhopp från euron.

Begreppet att ”stödja regeringen” i ledaren är en farlig formel. Vi bör nog säga att vi stöder alla åtgärder som går ut på att uppfylla vallöftena och programmet från september 2014 som antogs i Thessaloniki. Visserligen har smärre reformer genomförts, som matkuponger och gratis el till de fattigaste för 300 miljoner euro. Men samtidigt har försvarsministern (högernationalist) med regeringens godkännande beslutat att spendera 500 miljoner euro för att modernisera flygvapnets anti-ubåtskapacitet. Knappast en social åtgärd för den akuta sociala situationen.

Det absolut mest pressande för regeringen är den sociala katastrofen som breder ut sig, speciellt inom sjukvården. Det krävs omedelbara åtgärder för att Syriza ska kunna behålla sin popularitet. Redan nu har högern börjat agitera om att regeringen inte håller sina löften och att situationen i landet förvärras.

Att i det läget koncentrera sig på en revision av statsskulden är i värsta fall en avledande aktivitet. Det är en mycket viktig åtgärd för att motivera en vägran att betala av statsskulden eller delar av den. Men det är något som kommer att ta månader att genomföra och det är inte alls säkert att den tiden finns till hands. Politik är oftast en kapplöpning med tiden, speciellt i kristider.

För det som står klart är att Tsipras (och regeringen) inte samtidigt kan uppfylla sina löften till exempelvis IMF (770 miljoner euro innan den 12 maj) och sina vallöften. Det är en ren omöjlighet.

Själv tror jag att regeringen helt enkelt borde vägra betala skulden och proklamera att den sociala situationen har högsta prioritet. Om det leder till att EU tvingar landet ut ur euron må det vara så. Men det är inte regeringen som sökt utträdet. Innan valet hade Syriza formeln: vi vill inte hoppa av euron men vi vill inte heller göra sociala eftergifter för eurons skull. Det verkar vara den rätta attityden även i dag.

Enligt alla opinionsundersökningar är det hela 80 procent av befolkningen som absolut inte vill ha tillbaka den nationella valutan drachmen. De som förespråkar att Tsipras regering borde omedelbart besluta om att lämna euron verkar inte bekymra sig mycket om den demokratiska aspekten av relationen mellan en regering och dess väljare.

Inte heller har regeringen eller Syrizas ledning försökt att mobilisera sina väljare efter valet. Tvärtom. Om Tsipras beslutar att försöka blidka Trojkan genom att slå till mot Vänsterplattformen (vilket *Financial Times* nu agiterar för varje dag) ska vi vara beredda att totalt stödja oppositionen inom Syriza. Om det sker innebär det att regeringen tar på sig ansvaret för kapitalismens intressen och fungerar som en borgerlig regering.

Just nu verkar det som att Tsipras regering på allvar tror att det går att komma till ett avtal med Trojkan om avbetalning av statsskulden och samtidigt få handlingsutrymme för att stoppa den påtvingade åtstrammingspolitiken. Den närmaste framtiden kommer att visa vilken illusion det är.

Benny Åsman

Offensiv

Grekland: Hur kan Trojkan besestras?

Paul Murphy

Offensiv 14/3 2015

Knappt hade det grekiska folket hunnit rösta för ett slut på åtstrammingspolitiken innan det europeiska etablissemanget gick in för att upphäva valresultatet. De nyckelkrav som

Syriza valdes på – att sparka ut Trojkan, att minska skuldbördan och att få bort åtstramningspolitiken – avfärdades.

100 000 demonstrerade i Aten för att sätta press på den nya regeringen att sätta hårt mot hårt i förhandlingarna med Trojkan

Folkets förhoppningar om att den grekiska regeringen skulle finna allierade i den italienska och franska regeringen visade sig vara missledande. De rika tog ut sina pengar ur de grekiska bankerna i en allt snabbare takt. Den europeiska kapitalismens kamphund, Europeiska centralbanken (ECB), visade sina tänder. Den hotade med att störta det grekiska banksystemet genom att dra tillbaka likviditetsstödet. I dramatiska eurogruppsmöten krävde Tysklands förbundskansler Angela Merkel och hennes allierade en fullständig reträtt från den grekiska regeringen.

Den grekiska regeringen tvingades att teckna en förlängning av avbetalningsprogrammet – där Trojkan byter namn till ”institutionerna”. Vad gäller skulden var den grekiska regeringen tvingad till att ”återuppta sina tydliga åtaganden för att hedra sina ekonomiska skyldigheter till alla borgenärer till fullo och i tid.” Inga ”unilaterala förändringar” till åtstramningspolitiken skulle tillåtas av den grekiska regeringen. Den enda betydelsefulla eftergiften som gavs var ett visst svängrum vad gäller överskottsålet.

Det blev ett betydande nederlag och hoppet hos den grekiska arbetarklassen grusades av den europeiska kapitalismens samlade styrka. Men det behöver inte bli ett slutgiltigt nederlag – det ska snarare ses som en förlorad strid i ett pågående klasskrig som spänner över hela Europa. En nödvändig förutsättning är att erkänna att detta är ett nederlag, analysera varför det ägde rum och förbereda för en ny strid.

Nederlaget i denna första strid mellan en vänsterledd regering och den europeiska kapitalismen är rik på lärdomar för socialister över hela Europa. Nederlaget har rötter i den reformistiska strategiska linjen hos Syrizas ledarskap, vilken delas av många vänsterpartier runtom i Europa, som underskattade kampens styrka.

Syrizas ledning trodde att mer påtagliga eftergifter skulle göras av de europeiska institutionerna och av den tyska regeringen. Den trodde att ECB skulle tveka att förstöra det grekiska banksystemet av rädsla för att bankkrisen skulle smitta av sig till andra europeiska länder. Den trodde också att de europeiska myndigheterna skulle vara ovilliga att riskera att Grekland lämnar euron på grund av den skada som detta skulle orsaka för hela eurozonprojektet.

Dessa bedömningar har visat sig vara felaktiga. Hotet av en politisk smitta, alltså av att vänsterregeringar framgångsrikt kan utmana den avskyvärda åtstramningspolitiken och skulden, har visat sig vara mer betydelsefull för den kapitalistiska klassen i Europa än vad någon ekonomisk smitta skulle vara. Det är ingen tvekan om att de är villiga att förgöra ett nationellt banksystem och tvinga ett land ut ur eurozonen för att på så sätt skicka ett isande meddelande till andra i Europa som tänker rösta för en vänsterregering.

Erfarenheterna från de senaste månaderna borde definitivt ge svar på frågan om huruvida en ”bra eurostrategi” är möjlig – huruvida det är möjligt att bryta med åtstramningspolitiken samtidigt som man håller fast vid euron till vilket pris som helst och inte beslutsamt utmanar kapitalismen. Det är inte möjligt.

EMU:s och EU:s regler är i sig själva en nyliberal tvångströja utformad för att försäkra åtländnad till en ekonomisk högerpolitik, genom den makt som delegerats till det ovalda ECB och genom ekonomiska restriktioner som stabilitets- och tillväxtsmål, fördraget om stabilitet, samordning och styrning samt sex- och tvåpacken.

Därför måste varje genuin vänsterregering vara förberedd på att fullfölja kraven på skuldavskrivning och ett slut på åtstramningspolitiken hela vägen, även om det skulle innebära att man sparkas ut ur eurozonen. Den måste förbereda folket för behovet av en konfrontation med kapitalets intressen i Europa, för att börja omstrukturera ekonomin och hela samhället på en demokratisk socialistisk basis, organiserad i folkets intressen snarare än för vinstmaximering.

Att förkasta skulden är fortfarande en nyckeluppgift. Utan betydande skuldnedskrivningar eller en total skuldavskrivning kommer vilken vänsterregering som helst att vara bakbunden redan från början på grund av massiva ränteavbetalningar. Snarare än att tamt appellera för ett avtal i hela Europas intresse behöver man argumentera för ett ”avtal” i arbetarklassens intressen över hela Europa och för en strategi för hur man ska avskriva skulden på bekostnad av de rika obligationsinnehavarna och bankirerna.

Vi vet efter de senaste veckorna att svaret från ECB troligtvis skulle bli att försöka sänka banksystemet och tvinga ut landet ur eurozonen. En vänsterregering skulle därför snabbt behöva säkra demokratisk kontroll över den nationella centralbanken och förbereda sig för ett utträde ur eurozonen. Även om det skulle innebära en oundviklig devalvering av valutan och att ekonomin sätts ur led skulle det inte vara värre än fortsatt åtstramningspolitik.

Demokratisk kontroll över centralbanken borde kombineras med offentligt ägande och demokratisk kontroll av hela banksystemet. På så sätt skulle bankerna transformeras till offentliga verktyg, i samhällets och ekonomins intresse. Billiga krediter skulle snabbt kunna erbjudas till småföretagare och bönder.

Den oundvikliga flykten av kapital, med stora uttag ur bankerna, kan kontrastas med en effektiv kapitalkontroll som införs omedelbart för att förhindra att den rika procenten förgör ekonomin. En vänsterregering skulle säga att människors rätt till ett jobb och ett anständigt liv kommer före ”rätten” för kapital att röra sig fritt.

Pengarna som sparas genom en förlängd betalningsfrist på ränteavbetalningar borde omdirigeras till massiva offentliga investeringar, vilka skulle skapa jobb, exempelvis inom ramen för

projekt som utveckling av förnyelsebar energi och nödvändiga infrastruktur- och bostads-satsningar.

En vänsterregering skulle sätta nyckelsektorerna av ekonomin under offentlig demokratisk kontroll och styre, till exempel olje- och gasproduktionen, energisektorn, telekommunikation och större affärskedjor. På så sätt skulle nyckelsektorerna av ekonomin bli hjärtat i en planering för att omvandla ekonomin efter de 99 procentens intresse.

Händelserna i Grekland de senaste månaderna har visat hur folkligt stöd kan vinnas för en sådan politik, med mobilisering underifrån för att sätta press för kraven. 100 000 personer demonstrerade på kort varsel till stöd för den grekiska regeringen och för kravet att den erbjuder motstånd mot eurogruppen.

Brytningsprocessen från kapitalismen och att med framgång genomföra en socialistisk omvandling kan inte göras från ovan, inte ens med den mest välvilliga vänsterregering. En radikal vänsterregering skulle medvetet förespråka gräsrotskamp, men också att den ges struktur genom etableringen av folkliga församlingar på arbetsplatser och i bostadsområden, med valda delegater. På så sätt skulle ett vapen för att ta över och byta ut det gamla statsmaskineriet med en demokratisk och socialistisk stat kunna formeras.

Eftersom det är omöjligt att genomföra en sådan fundamental förändring i ett land allena är det av yttersta vikt att appellera till människor över hela Europa att genomföra samma uppbrott från kapitalismen och samtidigt utveckla starka band och samarbeten med andra vänsterregeringar runt om i Europa, som ett steg mot en socialistisk omvandling över hela Europa.

Trots att den senaste tidens händelseutveckling i Grekland är ett bakslag förändras inte de grundläggande förhållandena. Valet av en vänsterregering i Europa är historisk. Det öppnar dörren för ytterligare utmaningar i såväl Grekland som i resten av Europa. Socialister måste noggrant studera händelserna i Grekland och övriga Europa och förbereda sig för en fundamental kraftmätning med den europeiska kapitalismen.

Proletären

Stålarbetarnas kamp fortsätter – Arbetarledare om strejkens betydelse

Johan Wiman

Proletären 9/4 2015

Den grekiska stålarbetarstrejken 2012 var en ögonöppnare för många av landets arbetare. Det hävdar strejkledaren Georgios Sifonios som nyligen gästade Sverige för att tala om arbetarkampen i Grekland och det aktuella politiska läget.

Det är i mitten av mars. Den grekiska arbetarledaren Georgios Sifonios besöker Sverige för att vittna om den nio månader långa stålarbetarstrejken för tre år sedan. Han talar på ett möte arrangerat av Seko-Tunnelbanan och Grekiska föreningen i Stockholm.

– Initiativet till strejken kom underifrån, från arbetarna själva, berättar han. Vi ville försvara våra rättigheter. Det som vi har kämpat för och vunnit tidigare. Vi ville behålla våra jobb och en dräglig lön att leva på.

Kapitalismens kris aktualiserades av finanskraschen 2008. På europeisk mark förstärktes och fördjupades krisen av EU:s ekonomiska politik, av de förutsättningar och krav som är förbundna med eurosamarbetet. De brutala följderna för Grekland är väl kända.

– Precis innan strejken tecknades en överenskommelse, ett memorandum, mellan EU, IMF, Europeiska centralbanken ECB och den grekiska regeringen, förklarar Georgios Sifonios. Det innehöll hårda åtstramningar riktade mot det grekiska folket.

Ägarna till stålverket Elliniki Halivurjia krävde att arbetarnas löner skulle sänkas med 40 procent alternativt att 180 arbetare skulle avskedas. Stålverket ligger i ett av Athens större industriområden.

Ägarna till stålverket krävde att arbetarlönerna skulle sänkas med 40 procent alternativt att 180 arbetare skulle avskedas. Stålarbetarnas svar var att gå ut i strejk. Bilden är från en solidaritetsdemonstration under strejken.

– När vi fått arbetsgivarens förslag kallade vi till ett medlemsmöte där 330 av 380 arbetare deltog, fortsätter Georgios Sifonios. Mötet beslöt att vi inte skulle acceptera förslaget. Om företaget avskedade folk skulle vi svara med att gå ut i strejk.

Stålverket gick för full maskin. De tre åren innan strejken hade produktionen ökat med 40 procent. Under en tioårsperiod hade stålföretagets ägare kunnat kamma hem en vinst på över två miljarder euro.

– Produktionen pågick dygnet runt och den första uppsägningen kom under ett kvällspass, vittnar Georgios Sifonios. Då stoppade vi tillverkningen och började strejka direkt. Vi arbetare tänker inte betala systemets kris.

Vad arbetarna då inte visste var att strejken skulle pågå i hela nio månader. Under denna tid skulle den grekiska arbetarklassen underkastas ytterligare ett åtstramningspaket. Den socialdemokratiska regeringen skulle avgå och ersättas av en konservativ.

– Vi organiserade kampen genom olika kommittéer till stöd för strejken, säger Georgios Sifonios. Vi drog in våra barn som gick i skolan, pensionärer som slutat jobba och våra fruar. Vi utsåg en särskild propagandakommitté som fick stor betydelse.

Den socialdemokratiska PASOK-regeringen motarbetade strejken. Detsamma gällde ledningarna för grekiska LO och Metall. Massmedia ställde sig på arbetsköparnas sida och förtalade stålarbetarna.

– Kampen stod klass mot klass, understryker han. Vi försvarade arbetarnas intressen och kände solidaritet både i och utanför Grekland. Stålarbetarstrejken var en vändpunkt i kampen mot EU:s åtstramningspolitik. Det viktigaste var enigheten – en knytnäve!

Den fackliga fronten PAME organiserade ett femtontal sympatistrejker och demonstrationer med tiotusentals deltagare. Över 6000 stöduttalanden strömmande in från hela världen.

Men den konservativa regering som då tillträdde trappade upp försöken att knäcka strejken.

– Efter nio månader skickade den nya arbetsmarknadsministern polisen på oss, förklarar Georgios Sifonios. Arbetarna och deras familjer var trötta. 700 kravallpoliser ställde sig inne i själva fabriken. Till slut var vi tvungna att avbryta strejken.

Det rättsliga efterspelet har helt färgats av myndigheternas vilja att statuera exempel. De strejkande fick sammanlagt 170 polisanmälningar på sig. Alla har ännu inte behandlats. 23 personer, hela fackstyrelsen plus tio arbetare i främsta ledet, har redan dömts.

– Vi ser oss ändå som vinnare, hävdar Georgios Sifonios rakryggat. Endast 25 av 380 arbetare har kvar jobbet. Efter strejken var det många andra fabriker som också sänkte lönerna och avskedade. Trots detta är solidariteten och sammanhållningen mellan oss arbetare stark.

Det senare är avgörande. Den grekiska arbetarklassen är redan hårt tillbakapressad ekonomiskt. Den som är utan jobb riskerar att hamna utanför socialförsäkringssystemet efter två års arbetslöshet. Kraftbolagen stänger av el och vatten för den som inte kan betala.

– **Vi har själva stämt företaget**, upplyser Georgios Sifonios. Vi har en kommitté för de uppsagda. Vi har startat en ny fackförening för metallare i Aten som även kan täcka upp för de uppsagda. I det sista valet deltog 2700 metallarbetare.

I de grekiska fackföreningsvalen deltar olika fraktioner, snarare än enskilda personer. De 200 mest stridbara och klassmedvetna kandidaterna samlade 2500 röster. Socialdemokraterna, de konservativa och Syrizaanhängarna fick inte fler än 110.

– Nu hjälper vi arbetarna på andra fabriker att organisera sig. Vårt första krav är att skydda de arbetslösa och deras familjer. Det finns över en miljon utan jobb i Grekland. Vi sätter inte med armarna i kors och väntar på att någon annan ska hjälpa oss.

Georgios Sifonios är skeptisk till den nya Syrizaregeringens möjligheter att infria vänsterväljarnas förhoppningar. Den har redan från start varit intrasslad i EU:s och IMF:s garn. För att tillfredsställa långivarnas krav tvingas den till ytterligare åtstramningar.

– Den nya regeringen måste både bedömas utifrån vad den gör och vad den har sagt, menar han. Innan valet påstod de sig vara för en avskrivning av statsskulden. Men nu accepterar de den och gör vad som helst för att betala tillbaka lånen.

Den grekiska tilltron till EU var tidigare stark. Nu visar undersökningar att motståndarna har ökat till 30 procent. Men den mest närliggande frågan handlar om euron. Klockan tickar och det är inte alls omöjligt att Grekland tvingas lämna valutasamarbetet.

– Vi måste resa frågor om EU och ägande, agiterar Georgios Sifonios. Fabriksägarna tillåter inte att någon annan tar över. De kände sig hotade av strejken. Vi måste organisera oss mot en annan klass. Vi vill inte bara lämna EU. Vi vill ensidigt avskriva skulden och lämna Nato.

Stora förändringar, stora perspektiv. Men det är storföretagen, bankerna och EU:s politiker som själva har kokat den soppa som den grekiska kapitalismen och indirekt hela EU-projektet hamnat i. För stålarbetarna och många andra arbetare var strejken en ögonöppnare.

– Vi har vunnit en moralisk seger, avslutar Georgios Sifonios. Premiärministern beordrade att slå ner strejken med kravallpolis. Vi har visat hur systemet fungerar. Hade vi gått med på arbetsgivarens krav från början hade vi fått det ännu sämre. Nu har vi visat att vi kan kämpa.

Fakta och bakgrund

Solidaritets med den grekiska stålarbetarstrejken

- Arbetarna vid det grekiska stålverket Elliniki Halivurjia utanför Aten gick i januari 2012 ut med en internationell vädjan om solidaritet utifrån till stöd för deras strejk.
- I Sverige tog Kommunistiska Partiet till sig deras vädjan genom att i Proletären uppmärksamma deras viktiga kamp för jobben, men också genom att starta en insamling för att stödja stålverksarbetarna som under strejken stod utan försörjning.
- Fram till oktober 2012, då strejken avbröts, samlade Kommunistiska Partiet in drygt 200000 kr in till de strejkande. Merparten av pengarna kom från Proletärens läsare, men insamlingar gjordes även på flera arbetsplatser runt om i landet och möten.
- I Proletären nr 40, 2012, intervjuades stålarbetaren Stavros Flovos: ”Solidariteten från resten av Grekland och från hela världen, från såväl arbetare som andra, gjorde framförallt att vi kunde hålla modet uppe och fortsätta kämpa.”